

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Комітет з питань етики

РІШЕННЯ

від 25 грудня 2023 року № 51 (64)

про внесення на розгляд Національного агентства подання про наявність у дисертації доктора економічних наук С. Шкарлета «Формування економічної безпеки підприємств засобами активізації їх інноваційного розвитку» фактів академічного плагіату

До Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (далі – Національне агентство) 17 травня 2023 року (реєстр. № 11-АД) надійшла скарга в електронній формі від кандидата біологічних наук, старшого наукового співробітника О. Смірнова щодо виявлення в захищеній 28 січня 2008 року на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.006.03 Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана дисертації доктора економічних наук С. Шкарлета «Формування економічної безпеки підприємств засобами активізації їх інноваційного розвитку», фактів академічного плагіату (далі – скарга).

Комітет з питань етики (далі – Комітет) своїм рішенням № 20 (33) від 01 червня 2023 року прийняв скаргу до розгляду та призначив доповідачем О. Єременко.

Про прийняття скарги до розгляду Комітетом належним чином були проінформовані Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана (вих. від 05 червня 2023 року № 763) та С. Шкарлет (вих. від 05 червня 2023 року № 764).

З метою проведення додаткової перевірки обставин та матеріалів справи Комітетом було продовжено строк розгляду скарги до 01 жовтня 2023 року (рішення № 36 (49) від 31 серпня 2023 року), до 16 жовтня 2023 року (рішення № 43 (56) від 29 вересня 2023 року), до 09 листопада 2023 року (рішення № 47 (60) від 12 жовтня 2023 року).

За дорученням доповідача за скаргою перевірку викладених у скарзі відомостей здійснював секретаріат Національного агентства, який надав 10 жовтня 2023 р. Звіт про результати перевірки за скаргою О. Смірнова за допомогою програмних засобів визначення унікальності тексту та встановлення інших відомостей на підставі виявлення в дисертації С. Шкарлета «Формування економічної безпеки підприємств засобами активізації їх інноваційного розвитку» текстових збігів без посилання на джерела.

Рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 24 жовтня 2023 року (протокол № 16 (45) від 24 жовтня 2023 року) затверджено Порядок розгляду скарг/повідомлень щодо фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації (далі – Порядок) у новій редакції та встановлено, що він набуває чинності з дня, наступного після його затвердження. Оскільки під час розгляду скарги було змінено нормативно-правове регулювання, в Комітеті відсутні підстави для застосування нечинного попереднього регулювання. Відтак Комітетом застосовується Порядок у новій редакції з дня набрання ним чинності.

Згідно з пунктом 14 Порядку у новій редакції, Голова Комітету, отримавши від уповноваженого підрозділу секретаріату Національного агентства матеріали перевірки, передає їх протягом сімох робочих днів на ознайомлення членам Комітету та визначає доповідача зі складу Комітету, який не пізніше одного місяця від дня отримання ним матеріалів перевірки подає Голові Комітету мотивований проєкт рішення Комітету.

На підставі наведеного з метою дотримання вимог пункту 14 Порядку Головою Комітету 03 листопада 2023 року, в межах семиденного строку від дня набуття чинності Порядком в новій редакції, було визначено доповідачем за скаргою О. Єременко та запропоновано у строк до 03 грудня 2023 року подати мотивований проєкт рішення Комітету.

Доповідач за скаргою проаналізувала Звіт про результати перевірки за скаргою О. Смірнова за допомогою програмних засобів визначення унікальності тексту та встановлення інших відомостей на підставі виявлення в дисертації С. Шкарлета «Формування економічної безпеки підприємств засобами активізації їх інноваційного розвитку» текстових збігів без посилання на джерела, а також усі наявні матеріали по суті скарги та визнала їх достатніми для підготовки доповіді та представлення її на засіданні Комітету.

За наслідками вивчення Звіту про результати перевірки за скаргою О. Смірнова за допомогою програмних засобів визначення унікальності тексту та встановлення інших відомостей на підставі виявлення в дисертації С. Шкарлета «Формування економічної безпеки підприємств засобами активізації їх інноваційного розвитку» текстових збігів без посилання на джерела, Таблиці виявлених за допомогою програмного забезпечення фрагментів текстових збігів без посилань на джерела у дисертації С. Шкарлета «Формування економічної безпеки підприємств засобами активізації їх інноваційного розвитку», а також інформації, наданої доповідачем, Комітет дійшов висновку про наявність фактів академічного плагіату у дисертації С. Шкарлета «Формування економічної безпеки підприємств засобами активізації їх інноваційного розвитку»

Відповідно до результатів проведеної перевірки встановлено шість джерел, щодо яких було виявлено найбільші текстові збіги зі фрагментами дисертації без посилань на джерела або перефразування фрагментів текстів без належних посилань. Дисертація також містить копіювання нетекстової інформації (зокрема, формул, таблиць, рисунків і схем, авторами яких є інші особи) з інших джерел без належних посилань на них і представленням цих даних як власних;

неправомірні текстові запозичення з перекладом (дослівний переклад або переклад із перефразуванням російськомовних джерел без належних посилань), а також дублювання раніше наведених запозичених фрагментів.

Разом із тим, частина виявлених збігів має характер використання усталених словосполучень, притаманних науковому стилю.

Водночас Комітет бере до уваги, що відповідно до пункту 38 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197, особа, якій за рішенням МОН (МОНмолодьспорту, ВАК) видано диплом доктора (кандидата) наук, може бути позбавлена відповідного ступеня у разі виявлення порушень вимог нормативно-правових актів з питань атестації наукових кадрів, чинних на момент прийняття рішення МОН (МОНмолодьспортом, ВАК) про видачу відповідного диплома або затвердження рішення ради про присудження ступеня доктора філософії.

Згідно із абзацами другим-третьім пункту 16 Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 07 березня 2007 № 423, в редакції, що діяла на момент прийняття рішення про видачу диплома доктора економічних наук С. Шкарлету, у разі виявлення текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело дисертація знімається з розгляду незалежно від стадії проходження без права її повторного захисту. Виявлення в дисертації, авторів якої вже видано диплом доктора чи кандидата наук, текстових запозичень без посилання на джерело є підставою для порушення клопотання про позбавлення його наукового ступеня.

При цьому частиною четвертою статті 42 Закону України «Про освіту» визначено, що порушенням академічної доброчесності вважається, зокрема, академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

Відтак наявність «текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело» в дисертації, які є підставою порушення клопотання про позбавлення особи наукового ступеня, узгоджується із визначенням академічного плагіату, закріпленого частиною четвертою статті 42 Закону України «Про освіту».

Відповідно до частини дев'ятої статті 19 Закону України «Про вищу освіту» Комітет з питань етики розглядає питання порушення академічної доброчесності і вносить відповідні подання до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

На підставі наведеного, відповідно до частини дев'ятої статті 19 Закону України «Про вищу освіту», частини четвертої статті 42 Закону України «Про освіту», частини сьомої статті 28¹ Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», пунктів 38, 41 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів

України від 17 листопада 2021 р. № 1197, пункту 16 Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 07 березня 2007 № 423, в редакції, що діяла на момент прийняття рішення про видачу диплома доктора економічних наук С. Шкарлету, пунктів 21, 22 Порядку розгляду скарг/повідомлень щодо фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, затвердженого на засіданні Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (протокол № 16 (45) від 24 жовтня 2023 року), Комітет

ВИРІШИВ: внести на розгляд Національного агентства подання про наявність у дисертації доктора економічних наук С. Шкарлета «Формування економічної безпеки підприємств засобами активізації їх інноваційного розвитку» фактів академічного плагіату.

Голова Комітету

Артем АРТЮХОВ